
Protokoll

Mellomkirkelig råd (MKR)

5.-6. mars 2019

Kirkens hus, Oslo

Til stede:

Kristine Sandmæl (leder), Nora Sætre Baartvedt, Kjetil Drangsholt, Marianne Kjøllesdal Dyrud, Kristin Graff-Kallevåg (TN-leder) (til stede under sakene 1, 2, 5 og 10), Harald Hauge, Kjell Nordstokke, Anne Brun Andersen (vara for Maja Andresen Osberg), Lisa Sivertsen (KNs representant) (til stede under sakene 1, 2, 4, 5 og 10), Atle Sommerfeldt (BMs representant), Maren Elgsaas Jenssen, Ingjerd Breian Hedberg og Andreas Henriksen Aarflot (KEK-representant)

Forfall:

Marianne H. Brekken (KV-representant), Kai Krogh, Leif Tore Michelsen (KISP-leder), Arne Jon Myskja og Maja Andresen Osberg

Til stede fra sekretariatet:

Guro Almås, Liv Janne Dehlin, Knut Hallen, Steinar Ims, Frøydis Indgjerdingen, Sven Thore Kloster og Einar Tjelle

Gjester:

Sandra Petersen og Kristin Storaker Skutlaberg fra Det norske menneskerettighetsfond.

6. mars var det lansering av Bærekraftsboka på Kirkens hus som MKRs medlemmer deltok på.

Saksliste

Sak MKR 01/19: Protokoller

Sak MKR 02/19: Nytt fra den verdensvide kirke

Sak MKR 03/19: Orienteringssaker

Sak MKR 04/19: Referatsaker

Sak MKR 05/19: Plan for pastoral- og solidaritetsbesøk

Sak MKR 06/19: Møteplan for Mellomkirkelig råd og Mellomkirkelig råds arbeidsutvalg våren 2020

Sak MKR 07/19: Oppfølging av Arusha: Misjon på Kirkemøtet i 2020

Sak MKR 08/19: Oppnevning til kontaktgruppen med Islamsk Råd Norge 2019-2020

Sak MKR 09/19: Oppnevning til kontaktgruppen med Muslimsk dialognettverk 2019-2020

Sak MKR 10/19: Hilsener og eventuelle uttalelser

Protokoll fra møte i Mellomkirkelig råd 28.-29. november 2018**Vedtak:**

Protokollen ble godkjent.

Protokoll fra møte i Mellomkirkelig råds arbeidsutvalg 21. januar 2019**Vedtak:**

Protokollen tas til etterretning.

Norges Kristne Råd (NKR)**Vedtak:**

Mellomkirkelig råd tar protokollene fra styremøte i Norges Kristne Råd 22. november 2018 og 7. februar 2019 til orientering.

Kirkenes verdensråd (KV)**MKR's behandling:**

Da den norsk-ledede observatørstyrken (TIPH) ikke får fornyet sitt mandat, trekker KV's ledsagerprogram (EAPPI) seg ut av Hebron på grunn av sikkerhetshensyn.

MKR laget i den anledning en uttalelse på møtet som vedlegges protokollen. (Se sak MKR 10/19).

Vedtak:

1. Mellomkirkelig råd tar saken og Rapport fra møte i Assembly Planning Committee 9.-14. januar 2019 på Kypros til orientering.
2. Mellomkirkelig råd ønsker følgende oppfølging i saken:
  - At det skrives en uttalelse hvor MKR utfordrer israelske myndigheter til å ta aktivt ansvar og vise hvordan de vil ivareta sikkerheten for sivilbefolkningen i Hebron, og i særlig grad beskytte palestinske barn mot bosetternes trakassering.
  - At Mellomkirkelig råd tar kontakt med den israelske ambassaden med ønske om en samtale om dette.
  - At det holdes kontakt med norsk UD om situasjonen i Hebron og for EAPPI. Sakssvarende informasjon formidles i den forbindelse til UD med kopi av uttalelsen, samt henvisning til bekymringsmelding som allerede ble sendt 28. februar 2019 til

utenriksministeren fra Kirkenes verdensråd og de norske bidragsyterne til EAPPI: Kirkens Nødhjelp, KFUK-KFUM, Norges Kristne Råd og MKR.

Punkt 2 i vedtaket vedtatt mot én stemme.

Det lutherske verdensforbund (LVF)

MKR's behandling:

Det ble pekt på viktigheten av at det er en egen nordisk prosess om ekklesiologi.

Vedtak:

Saken og Rapport fra konferansen «European Churches in times of Change – secularization, revival and mission of the Church», Uppsala, 13. desember 2018 tas til orientering.

Konferansen av europeiske kirker (KEK)

MKR's behandling:

Det ble snakket om forholdet mellom KEKs kapasitet, ambisjoner og strategi, samt om ungdomssatsingen.

Vedtak:

1. Mellomkirkelig råd tar rapport fra møte i KEK-styret 22.-24. november 2018 til orientering.
2. Mellomkirkelig råd har følgende innspill til strategisk plan for KEK 2019-2023:
  - Etterlyser at planene konkretiseres noe mer
  - Etterlyser at strategien blir mer realistisk, slik at ambisjonene står mer i forhold til ressursene
  - Oppfordrer KEK til å styrke samarbeidet (også organisatorisk) med Ecumenical Youth Council in Europe (EYCE)
  - Oppfordrer KEK til økt bevisstgjøring av hvilke arbeidsoppgaver som bør prioriteres, og hvilke man kan utelate som andre kirker/kirkelige organisasjoner allerede jobber med, eventuelt samarbeide med andre aktører om dette arbeidet.
  - Ber om økt fokus på migrasjon, barnerettigheter, likestilling og arbeid mot populisme.

Community of Protestant Churches in Europe (CPCE)

Vedtak:

Mellomkirkelig råd tar Rapport fra møte i rådet for Community of Protestant Churches in Europe (CPCE), 8.-10. februar 2019 i Wien til orientering.

Churches' Commission for Migrants in Europe (CCME)

MKR's behandling:

Lemma Desta, leder for CCMEs Executive Committee, orienterte om migrasjonstrender i Europa og verden for øvrig, og om arbeidet som gjøres i CCME. Under samtalen ble det oppfordret til å markere Verdens flyktningsdag.

Vedtak:

Mellomkirkelig råd tar saken til orientering.

Porvoo

MKR's behandling:

Steinar Ims orienterte om Porvoo-konsultasjonen i Tallin i oktober 2018 (tidligere O-sak på MKR's møte i november 2018), hvor spørsmålet om arbeidsform i Porvoos kontaktgruppe ble løftet opp, og om intensjonen om kirkefelleskap og synlig enhet ivaretas på en god måte. Det jobbes nå med planer for en konsultasjon i 2020 med arbeidstittel «Re-visiting the Porvoo Common Statement». Ønsket er at også kirkeledere involveres i denne prosessen, bl.a. fordi avstanden fra Porvoo-avtalens tilblivelse til i dag oppleves som stor, og at eierskapet til visjonen om enhet ikke er like sterkt lenger.

Vedtak:

Mellomkirkelig råd tar saken til orientering.

MKR 03/19 Orienteringssaker

---

1. Rapport fra reise til Sør-Afrika 3.-8.12.2018
2. Endelig strategi for Mellomkirkelig råds arbeid for tros- og livssynsfrihet 2019-2021
3. Oversikt over oppnevninger i 2019
4. Fordeling av midler til økumenisk og internasjonalt samarbeid (Gruppe 2-midler)
5. Klimapilegrim og relevante klima- og miljøraker
6. Økumenisk rapport 2018 og Årsmelding 2018 fra Sjømannskirken – Norsk kirke i utlandet
7. Årsmelding for STL 2018
8. Evaluering av Samarbeid menighet og misjon (SMM) (*mundtlig*)
9. Ny organisering av Mellomkirkelig råd – Kirkerådets behandling (*mundtlig*)
10. Nordisk-baltisk sekretærmøte 12.-14.3.2019 i Roskilde, Danmark (*mundtlig*)
11. Årsrapport 2018 for Kirkerådet, Mellomkirkelig råd og Samisk kirkeråd (*mundtlig*)

Ad pkt. 11: Nye rutiner gjør at årsrapporten for 2018 først kommer etter 1. juni, og den blir derfor lagt fram på MKR's møte i september.

MKR-03/19 Vedtak:

Mellomkirkelig råd tar sakene til orientering.

1. Protokoll fra møte i Kirkerådet 6.-7. desember og 24.-25. januar 2019
2. Protokoll fra møte i Samisk kirkeråd 28.-29. november 2018
3. Protokoll fra møte i KISP 19. november 2018
4. Protokoll fra møte i Katolsk-luthersk samtalegruppe 18. desember 2018
5. Protokoll fra møte i Nådens fellesskap 26. november 2018
6. Referat fra møte i kontaktgruppe med Pinsebevegelsen i Norge 29. november 2018
7. Protokoll fra rådsmøte i STL 14. november 2018 og Årsmøte 25. februar 2019 (*den siste muntlig*)
8. Protokoll fra møte i SMM 25. februar 2019
9. Møte i Teologisk nemnd 28. februar-1. mars 2019 (*muntlig*)

MKR's behandling:

Ad pkt. 9: Det vises til at Bispemøtet og Teologisk nemnd nylig har sett på muligheter og begrensninger som ligger i Nådens fellesskapsavtalen i forhold til kirkelig regelverk med tanke på ansettelse i vigslende stillinger. De ordningsmessige konsekvensene av Nådens fellesskap og Porvooavtalen bør vurderes for fremtiden.

MKR-04/19 Vedtak:

Mellomkirkelig råd tar referatsakene til orientering.

MKR's behandling:

- Bør Den norske kirke også prioritere solidaritetsbesøk til kirker i middelhavsområdet som arbeider med båtflyktningene, til kirker i Ungarn som arbeider mot økende fascisme og xenofobi, og til kirker i Russland (særlig Den russisk-ortodokse kirken) pga. den vanskelige politiske situasjonen mellom Europa og Russland?
- Et solidaritetsbesøk er mer enn bare sosialetikk. Det handler også om spiritualitet. Viktig å få inn spiritualitet, dialogerfaringer og trosuttrykk i reiseprogrammene. Begrepet «besøk» viser også til Guds besøk til mennesker. Kirkelig solidaritetsbesøk blir derfor en måte å delta på i Guds misjon. Dette bør det være en tydeligere teologisk refleksjon rundt i dokumentet.
- Det bør tenkes mer rundt hvordan bærekraftsmålene kan inngå i og brukes i solidaritetsbesøk.
- Det bør understrekes at dette er *Den norske kirkes* plan for pastoral- og solidaritetsbesøk, og at MKR kun er en iverksetter/operatør/et instrument for besøket.
- MKR ønsket ikke å vedta noen fast prioritering, men samtalen kretset rundt følgende: Besøk til Syria er viktig og bør ha førsteprioritet. Men man kan også vurdere å kombinere det med besøk til andre land i regionen, f.eks. Irak. India og Pakistan bør ses i sammenheng med hverandre. Zimbabwe bør ses i forhold til et allerede sterkt svensk engasjement i landet. Et planlagt besøk til Sri Lanka skjer allerede i august 2019 ved KATLUSA. Russland bør vurderes nøyer.
- Både til prioritering og program bør det også vurderes hva som er Dnk og det norske samfunnets behov til enhver tid. Et besøk er også å motta impulser fra de andre.

- Kommunikasjonsarbeidet rundt besøk er viktig, både i for- og etterkant. Dette må være mer enn en internkirkelig kommunikasjon.

MKR-05/19 Vedtak:

1. Mellomkirkelig råd ber om at planen revideres i tråd med innspillene fra samtalen.
2. Rådet ber om at planen drøftes med Bispemøtet og med eksterne samarbeidspartnere og behandles i Teologisk nemnd (TN), Komiteen for internasjonale spørsmål (KISP) og Menneskerettighetsutvalget (MRU). MKR ber om å få en revidert utgave tilbake til behandling på sitt septembermøte.

MKR 06/19 Møteplan for Mellomkirkelig råd og Mellomkirkelig råds arbeidsutvalg våren 2020

MKR-06/19 Vedtak:

Mellomkirkelig råd vedtar følgende møteplan for våren 2020:

Møte i MKR: 10.-11. mars

Møte i MKR/AU: 29. januar

MKR 07/19 Oppfølging av Arusha: Misjon på Kirkemøtet i 2020

MKR's behandling:

Mellomkirkelig råd har følgende innspill til sekretariatets forberedelse av Kirkemøtet i 2020:

Misjonsteologien og dåpsteologien må finne hverandre ved å knytte sammen «Transforming discipleship»-tematikken og dåpssatsingen i Dnk.

Økt satsing på dåp må følges av å gi innhold til «livet i dåpen».

Salme 802 er eksempel på en salme som treffer «Transforming discipleship»-tematikken godt med norske ord:

*«Gjennom denne dagens timer
er det noen som vil merke
om jeg følger Kristus efter
eller søker egne veier,
om jeg er min egen herre
eller lever som en kristen»*

- Spørre noen om å komponere en ny dåps- og misjonssalme
- Proaktivt koble Arusha-tematikken inn i programmet på KM 2020, og at hele den norske utgaven av Arusha Call blir lest opp i løpet av Kirkemøtet, oppdelt i kortere deler.

- Den gode forståelsen av *disippelskap* i Arusha-tematikken bør formidles videre
- Unngå diskusjon om misjonsdefinisjonen
- Hvis mulig, la komitéarbeidet preges på ulike måter av tematikken fra «Kallet fra Arusha»
- Roll-ups med utdrag av «Kallet fra Arusha»
- «Hva forbinder jeg med misjon?»-stickerstand
- Bruke momenter fra «Kallet fra Arusha» på gudstjenestene (og andaktene) på KM
- Invitere misjonsorganisasjonene til å ha stand på KM

MKR-07/19 Vedtak:

Mellomkirkelig råd ber sekretariatet ta med momentene som kom fram i samtalen, i den videre forberedelsen av Kirkemøtet i 2020

MKR 08/19   Oppnevning til kontaktgruppen med Islamsk Råd Norge 2019-2020

MKR-08/19 Vedtak:

Mellomkirkelig råd oppnevner følgende personer til Kontaktgruppen med Islamsk Råd Norge for perioden 2019-2020:

- Hanna Barth Hake, daglig leder i Kirkelig dialogcenter Oslo
- Berit Hagen Agøy, generalsekretær i Mellomkirkelig råd (MKR)
- Ivar Flaten, daglig leder og prest i Kirkelig dialogcenter Drammen
- Steinar Ims, seniorrådgiver i MKR

MKR 09/19   Oppnevning til kontaktgruppen med Muslimsk dialognettverk 2019-2020

MKR-09/19 Vedtak:

Mellomkirkelig råd oppnevner følgende personer til Kontaktgruppen med Muslimsk dialognettverk for perioden 2019-2020:

- Anne-May Grasaas, domprost i Oslo
- Sunniva Gylver, sokneprest i Fagerborg og stipendiat på MF vitenskapelig høyskole
- Steinar Ims, seniorrådgiver i MKR

I tillegg oppnevner Norges Kristne Råd ett fast medlem til gruppen for denne toårsperioden, slik at gruppen fra kristen side totalt teller fire faste medlemmer.

MKR's behandling: Hilsener:

Det ble sendt brev, undertegnet av MKR's leder og ass. generalsekretær, som hilsen fra rådsmøtet til Evangelical Lutheran Church in Zimbabwe, Zimbabwe Council of Churches og Evangelical Lutheran Church of Jordan and the Holy Land.

Uttalelse:

Se sak 02/19: Saker fra den verdensvide kirke: Kirkenes verdensråd.

MKR-10/19 Vedtak:

1. Mellomkirkelig råd vedtar uttalelsen «Observatører borte fra Hebron – forverret situasjon for lokalbefolkningen».
2. Mellomkirkelig råd kontakter den israelske ambassaden og ber om en samtale om situasjonen i Hebron, og i den forbindelse internasjonale observatører som den norsk-ledede observatørstyrken (TIPH) og KVs ledsagerprogram (EAPPI).

Vedtatt mot én stemme.

Uttalelsen vedlegges protokollen.

Neste møte i MKR: **5.-6. september på Kirkens hus, Oslo.**

Vedlegg: Uttalelsen «Observatører borte fra Hebron – forverret situasjon for lokalbefolkningen»